

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 34/2016-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészáros a Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s., Mlynské nivy 44/a, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou ECKER - KÁN & PARTNERS, s. r. o., v mene ktorej koná advokát a prokurista JUDr. Vladimír Kán, Námestie Martina Benku 9, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 1 R 3/2013-990 zo 4. mája 2015, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 1 R 3/2013-990 zo 4. mája 2015 porušené boli.

2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 1 R 3/2013-990 zo 4. mája 2015 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Banská Bystrica je povinný uhradiť spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s., trovy konania v sume 537,63 € (slovom päťstotridsaťsedem eur a šesťdesiattri centov) na účet Advokátskej kancelárie ECKER - KÁN & PARTNERS, s. r. o., Námestie Martina Benku 9, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 34/2016-19 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 R 3/2013-990 zo 4. mája 2015 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je ako veriteľ účastníkom reštrukturalizačného konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 1 R 3/2013 vo veci dlžníka, spoločnosti LEVEN, a. s., Ulica 29. augusta 23, Bratislava (ďalej len „dlžník“). Napadnutým

rozhodnutím došlo zo strany okresného súdu k potvrdeniu reštrukturalizačného plánu prijatého schvaľovacou schôdzou 7. februára 2014 a k ukončeniu reštrukturalizácie dlžníka.

Sťažovateľ v rámci odôvodnenia svojej sťažnosti uviedol:

„Uznesenie o potvrdení plánu neobsahuje žiadnu zmienku o tom, že by ktokoľvek nejakým spôsobom vzniesol námietky voči plánu. Uznesenie o potvrdení plánu je tvorené iba neúplnou rekapituláciou priebehu konania a citáciou ustanovení právnych predpisov s následným záverom, že neboli zistené dôvody pre zamietnutie plánu.

Uznesenie o potvrdení plánu teda ani len nespomenulo a nedalo odpoveď na žiadne z argumentov, ktorými sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich práv ako veriteľa v reštrukturalizačnom konaní. ...

Súd teda plán potvrdil bez toho, aby čo i len spomenul:

- trestné konanie, v ktorom bolo vznesené obvinenie osobám v minulosti aj v súčasnosti konajúcim za dlžníka vrátane členky predstavenstva dlžníka... práve pre poškodzovanie sťažovateľa ako dlžníkovho veriteľa,

- popretie pochybných pohľadávok Konkurzným správcom, konkrétne pohľadávok v mimoriadne vysokej výške zo zmluvných pokút... či pohľadávok spriaznených osôb Dlžníka..., ktoré správkyňa uznala, v dôsledku čoho sa v pláne ráta s uspokojením spoločnosti..., ktorá si popri istine pohľadávky viac ako 80.000.000,- EUR z obchodu, ku ktorému nebola priložená žiadna účtovná ani iná dokumentácia, prihlásil aj svojou výškou mimoriadne neprimeranú zmluvnú pokutu 35.000.000,- EUR...,

- podnet sťažovateľa na zamietnutie plánu,

- žiadosť o vysvetlenie obsahu plánu adresovanú sťažovateľom Správkyňi a súdu a v nej uvedené (a Správkyňou nezodpovedané) otázky k obsahu plánu, najmä ohodnoteniu aktív dlžníka. ...

Sťažovateľ má ďalej za to, že celý priebeh reštrukturalizačného konania zo strany Okresného súdu Banská Bystrica vyústil do negácie jeho majetkových práv a súčasne uprednostnenia práv dlžníka a s ním spojených subjektov, čím zároveň bolo porušené jeho právo na rovnosť v konaní.“

3. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval okresný súd, aby sa k prijatej sťažnosti vyjadril a oznámil, či trvá na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 17. marca 2016 v prvom rade uviedol, že keďže funkcia konajúcej sudkyne zanikla z dôvodu jej odchodu do dôchodku k 31. decembru 2015, nebolo možné zabezpečiť jej vyjadrenie. Z uvedeného dôvodu predseda okresného súdu uviedol, že pre potreby vyjadrenia bude vychádzať z obsahu napadnutého rozhodnutia a z vyjadrenia vyššieho súdneho úradníka, ktorý vykonával jednotlivé úkony v zmysle poverenia sudkyne. V ďalšom predseda okresného súdu uviedol, že:

- k námietke, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje žiadnu zmienku o tom, že by ktokoľvek nejakým spôsobom vzniesol námietky voči reštrukturalizačnému plánu, sa vyjadriť nevie, pretože pre zánik funkcie sudkyne nebolo možné zabezpečiť jej vyjadrenie,

- k námietke, že napadnuté rozhodnutie sa nevysporiadalo so žiadosťou sťažovateľa adresovanou správkyni o vysvetlenie jednotlivých ustanovení plánu, sa vyjadriť nevie, pretože pre zánik funkcie sudkyne nebolo možné zabezpečiť jej vyjadrenie,

- k námietke, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje zmienku o trestnom konaní, sa vyjadriť nevie, pretože pre zánik funkcie sudkyne nebolo možné zabezpečiť jej vyjadrenie (predseda okresného súdu však uviedol, že absencia zmienky o trestnom konaní môže byť dôsledkom vyhodnotenia tejto skutočnosti zo strany sudkyne ako irelevantnej vo vzťahu k rozhodovaniu o schválení reštrukturalizačného plánu, pretože vzhľadom na absenciu právoplatného odsudzujúceho rozsudku v trestnom konaní, ktorý by konštatoval poškodzovanie sťažovateľa ako veriteľa dlžníka, nemalo samotné uznesenie o vznesení obvinenia vplyv na rozhodovanie súdu o potvrdení plánu),

- k námietke, že napadnuté rozhodnutie sa nezaoberá odlišným posúdením niektorých pohľadávok ([REDACTED]) zo strany konkurzného správcu a reštrukturalizačnej správkyně, resp. popretím sťažovateľových čiastočne judikovaných pohľadávok, uviedol, že popieranie pohľadávok je činnosťou správcu pri plnení jeho povinností a nespadá do pôsobnosti okresného súdu, pričom otázka pravosti (oprávnenosti) prihlásených pohľadávok je predmetom incidenčných konaní; v danej veci sa predseda okresného súdu odvolal na judikatúru ústavného súdu (II. ÚS 153/2015),

- k námietke, že napadnuté uznesenie nespomína námietky zaujatosti spoločnosti [REDACTED], uviedol, že toto tvrdenie je irelevantné vzhľadom na to, že o námietkach rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 41 Ncb 7/2014 z 9. apríla 2014

tak, že sudkyňu z konania nevytlúčil, a z tohto dôvodu by bolo uvádzanie tejto skutočnosti v napadnutom rozhodnutí nadbytočné,

- k námietke, že v rozpore so zákonom nedošlo k vytvoreniu samostatnej skupiny pre podriadenú pohľadávku spoločnosti [REDAKOVANÉ], pretože okresný súd napriek verejne dostupnej evidencii túto spriaznenú osobu neidentifikoval, uviedol, že povinnosť vytvoriť jednotlivé skupiny pohľadávok patrila v tomto konkrétnom prípade u dlžníkov za súčinnosti povinnosti správcu.

Vo vzťahu k arbitrárnosti a nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia predseda okresného súdu citoval judikatúru ústavného súdu (III. ÚS 257/2014), pričom ústavnému súdu zároveň navrhol, aby podanej sťažnosti nevyhovelo.

4. Sťažovateľ vo svojej replike k vyjadreniu doručenej ústavnému súdu 5. apríla 2016 reagoval na jednotlivé argumenty predsedu okresného súdu:

- k vyjadreniu predsedu okresného súdu vo vzťahu k námietke, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje žiadnu zmienku o tom, že by ktokoľvek nejakým spôsobom vzniesol námietky voči reštrukturalizačnému plánu, sťažovateľ uviedol, že okresný súd žiadnym spôsobom nespochybnil skutkové tvrdenia sťažovateľa, čím sa *de facto* potvrdilo, že napadnuté rozhodnutie: „... je tvorené iba neúplnou rekapituláciou priebehu konania a citáciou ustanovení právnych predpisov s následným záverom, že neboli zistené dôvody pre zamietnutie plánu.“;

- k vyjadreniu predsedu okresného súdu vo vzťahu k námietke, že napadnuté rozhodnutie sa nevysporiadalo so žiadosťou sťažovateľa adresovanou správkyni o vysvetlenie jednotlivých ustanovení plánu, sťažovateľ uviedol: „... otázky k obsahu plánu, najmä ohodnoteniu aktív dlžníka neboli zodpovedané prostredníctvom štatutárneho... orgánu na schôdzi veriteľov. Taktiež predmetná žiadosť bola adresovaná správkyni a porušovateľovi na vysvetlenie, pričom sťažovateľovi v každom prípade nebola poskytnutá relevantná odpoveď na ním položené otázky.“;

- k vyjadreniu predsedu okresného súdu vo vzťahu k námietke, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje zmienku o trestnom konaní, sťažovateľ uviedol, že takého vyjadrenie iba deklaruje nesprávny postup okresného súdu. Sťažovateľ poukázal

na skutočnosť, že „... v trestnom konaní bolo vznesené obvinenie voči osobám, ktoré v minulosti ako aj v súčasnosti konali resp. konajú za dlžníka a to vrátane člena predstavenstva dlžníka... a to práve pre poškodzovanie sťažovateľa ako dlžníkovho veriteľa“. Sťažovateľ zároveň uviedol, že existencia dôvodného podozrenia, že osoby úzko späté s dlžníkom úmyselne poškodzovali sťažovateľa, mala byť v procese schvaľovania reštrukturalizačného plánu zohľadnená, resp. prinajmenšom v napadnutom rozhodnutí spomenutá. Sťažovateľ ďalej uviedol, že okresný súd mal povinnosť „... vyžiadať si od Národnej kriminálnej agentúry všetky dokumenty, ktoré by mohli ovplyvniť schvaľovanie plánu, keďže o skutočnosti mala (sudkyňa, pozn.) vedomosť a to minimálne z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky 1. ÚS 325/2014-80“;

- k vyjadreniu predsedu okresného súdu vo vzťahu k námietke, že napadnuté rozhodnutie sa nezaoberá odlišným posúdením niektorých pohľadávok ([REDACTED] [REDACTED]) zo strany konkurzného správu a reštrukturalizačnej správkyne, resp. popretím sťažovateľových čiastočne judikovaných pohľadávok, uviedol, že „... v rámci zachovania aspoň minimálneho princípu právnej istoty takéto rozdielne posudzovanie pohľadávok nesmie zostať bez povšimnutia súdu v rozhodovaní o schválení plánu, a pokiaľ tak insolvenčný súd urobil, mal by túto skutočnosť aspoň riadne odôvodniť. ... Sťažovateľ má zároveň za to, že v prípade existencie takýchto rozdielnych názorov správcov na tieto pohľadávky by mal súd pri schvaľovaní reštrukturalizačného plánu zohľadniť tieto skutočnosti a nie sa k nim ani len vo svojom odôvodnení nevyjadriť.“;

- k vyjadreniu predsedu okresného súdu vo vzťahu k námietke, že napadnuté uznesenie nespomína námietky zaujatosti spoločnosti [REDACTED], sťažovateľ uviedol, že argument predsedu okresného súdu je chybný, pretože obsahom odôvodnenia napadnutého rozhodnutia malo byť aj vyjadrenie účastníkov konania k predmetnej námietke. Sťažovateľ poukázal na to, že „... uvedená námietka spoločnosti [REDACTED], ako aj jej ďalšie procesné podania boli zjavne účelové, smerujúce k predĺžovaniu konania, a porušovateľ jednoducho nepovažoval za vhodné tieto skutočnosti spomínať.“;

- k vyjadreniu predsedu okresného súdu vo vzťahu k námietke, že v rozpore so zákonom nedošlo k vytvoreniu samostatnej skupiny pre podriadenú pohľadávku spoločnosti [REDACTED], sťažovateľ uviedol, že spriaznenosť veriteľa, spoločnosti [REDACTED], s dlžníkom mohol okresný súd zistiť z verejne dostupných zdrojov.

Sťažovateľ ďalej doplnil, že: „*Samotná povinnosť ohľadne zriaďovania jednotlivých skupín pohľadávok síce patrí do pôsobnosti správcu v spolupráci s dlžníkom, avšak súd má za povinnosť pri schvaľovaní plánu tieto skutočnosti dostatočným spôsobom overiť a nie len laxne schváliť reštrukturalizačný plán bez jeho relevantnejšieho skúmania.*“

Sťažovateľ ďalej doplnil, že: „*Nie je teda vôbec na mieste, aby konkurzný súd bez ďalšieho a formalisticky úplne odignoroval vážne porušenia zákona pri reštrukturalizácii, vrátane dôvodných podozrení na delikty najzávažnejšie sankcionovaného - trestnoprávneho charakteru, ohľadom ktorých príslušné orgány vedú trestne konanie... V každom prípade a bez ohľadu na to, akým spôsobom by sa mal konkurzný súd s takýmito skutočnosťami procesne vysporiadať, mlčaním ich prejsť nemôže.*“

5. Právny zástupca sťažovateľa a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia označených práv (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

7. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Je teda garantom ústavnosti a súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov. Generálna interpretačná a realizačná klauzula ustanovuje, že výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy). Výklad každej právnej normy (právneho predpisu) musí byť konformný s ústavou ako základným zákonom štátu s najvyššou právnou silou. V prípade, že vec pripúšťa rôzny výklad, orgán aplikujúci právo je

v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad, čo platí aj pri interpretácii právnych noriem z oblasti konkurzu a reštrukturalizácie.

8. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

12. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti

pre porušenie základného práva na súdnu ochranu (práva na spravodlivé súdne konanie) rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

13. Podstata námietok sťažovateľa spočíva v celkovej arbitrárnosti, resp. nedostatočnej odôvodnenosti napadnutého rozhodnutia. V konkrétnosti sťažovateľ tvrdí, že okresný súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia žiadnym spôsobom nevysporiadal s (i) námietkami vznesenými voči reštrukturalizačnému plánu, (ii) žiadosťou sťažovateľa adresovanou správkyni o vysvetlenie jednotlivých ustanovení reštrukturalizačného plánu, (iii) trestným konaním vedeným voči osobám, ktoré v minulosti, ako aj v súčasnosti konajú, resp. konali za dlžníka pre poškodzovanie sťažovateľa ako dlžníkovho veriteľa, (iv) odlišným posúdením niektorých pohľadávok ([REDACTED] [REDACTED]) zo strany konkurzného správcu a reštrukturalizačnej správkyně, resp. popretím sťažovateľových čiastočne judikovaných pohľadávok, (v) námietky zaujatosti spoločnosti [REDACTED], resp. vyjadrenie účastníkov konania k týmto námietkam a (vi) nevytvorením samostatnej skupiny pre podriadenú pohľadávku spoločnosti [REDACTED], pretože okresný súd napriek verejne dostupnej evidencii túto spriaznenú osobu neidentifikoval.

14. Vzhľadom na uvedené predmetom skúmania ústavného súdu bolo to, či potvrdením plánu nemohlo dôjsť k zásahu do označených práv sťažovateľa. Inak povedané, ústavný súd skúmal, či napadnutým uznesením okresný súd poskytol sťažovateľovi spravodlivú súdnu ochranu pri rešpektovaní materiálnej rovnosti všetkých veriteľov v reštrukturalizačnom konaní (I. ÚS 311/2014).

15. Právomoc všeobecných súdov rozhodovať v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní vyplýva z čl. 142 ods. 1 ústavy. Podrobnosti o pôsobnosti súdov a konaní pred nimi aj vo vymedzených veciach ustanoví v zmysle splnomocňovacej ústavnej normy zákon (čl. 143 ods. 2 ústavy). Týmto zákonom je zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

(ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), ktorý v rámci tretej časti nazvanej „Reštrukturalizácia“ upravuje v jej ôsmej hlave aj ingerenciu všeobecných súdov v procese reštrukturalizácie formou potvrdenia plánu súdom (§ 153 zákona o konkurze a reštrukturalizácii) alebo zamietnutia plánu súdom v zákonom ustanovených prípadoch [§ 154 ods. 1 písm. a) až d) zákona o konkurze a reštrukturalizácii účinného v čase rozhodovania okresného súdu]. Kým uznesenie o potvrdení plánu okresným súdom obsahuje aj rozhodnutie o skončení reštrukturalizácie, dôsledkom právoplatného uznesenia o zamietnutí plánu je, že okresný súd jedným uznesením zastaví reštrukturalizačné konanie dlžníka, začne konkurzné konanie voči dlžníkovi a vyhlási na jeho majetok konkurz (§ 154 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii). Aj z dôvodu závažnosti dôsledkov zamietnutia plánu súdom zákon o konkurze a reštrukturalizácii počíta v tomto prípade s dvojinštančným konaním, keď proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí plánu pripúšťa právo podať odvolanie.

16. Ústavný súd sa už v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyjadril k charakteru reštrukturalizácie, ako aj k rozhodovaniu všeobecných súdov v reštrukturalizácii (napr. I. ÚS 200/2011, I. ÚS 311/2014, II. ÚS 455/2012). Nie je sporné, že reštrukturalizácia je šetrnejšia než konkurz. Kým konkurz má likvidačný charakter, podmienkou čo i len odporúčenia reštrukturalizácie správcom je zachovanie aspoň podstatnej časti prevádzky podniku dlžníka a predpoklad väčšieho rozsahu uspokojenia veriteľov dlžníka ako v prípade vyhlásenia konkurzu [§ 109 ods. 3 písm. c) a d) zákona o konkurze a reštrukturalizácii]. Reštrukturalizácia chráni dlžníka pred veriteľmi (nepripúšťajú sa exekúcie či výkon zabezpečovacích práv [§ 114 ods. 1 písm. b) a c) zákona o konkurze a reštrukturalizácii], čo však v konečnom dôsledku sleduje záujem všetkých veriteľov na vyššom rozsahu uspokojenia ich pohľadávok ako v prípade konkurzu.

17. V reštrukturalizačnom konaní, ktoré je zložitou štruktúrovaným právnym procesom, je príslušný všeobecný súd zaťažený povinnosťou zistiť a odhaliť to, čo sa skrýva pod obsahom pojmu spoločný záujem veriteľov (nemožno vylúčiť ani rozdielny obsah tohto pojmu v rôznych reštrukturalizáciách rôznych dlžníkov v závislosti od individuálnych či skupinových záujmov jednotlivých (skupín) veriteľov. Spoločný záujem veriteľov pri kolektívnom (spravidla postupnom a neúplnom) uspokojení veriteľov

v reštrukturalizácii *prima facie* nekorešponduje s individuálnymi záujmami jednotlivých veriteľov. Prirodzeným záujmom každého veriteľa, ktorý si do reštrukturalizácie prihlásil pohľadávku (zabezpečenú či nezabezpečenú), je dosiahnuť, pokiaľ možno, najvyššiu mieru jej uspokojenia. Pohľadávka každého veriteľa má svoj právny dôvod, na základe ktorého tento od dlžníka požaduje, aby tento plnil korelujúci záväzok, a individuálny veriteľ spravidla nevidí (nechce vidieť) dôvod, prečo by mal byť v akomkoľvek rozsahu ukrátený pri uspokojení svojej pohľadávky v prospech uspokojenia iného/-ých veriteľa/-ov dlžníka. To je však rýdzo individuálny (egoistický) záujem, ktorý nezohľadňuje zmysel a účel reštrukturalizácie, ktorej imanentnou črtou je práve zabránenie individuálnemu uplatňovaniu či výkonu práv jednotlivých veriteľov v prospech ich kolektívneho uspokojenia.

18. Všeobecný súd pritom v reštrukturalizácii vystupuje ako strážca zákonnosti, ale aj spravodlivosti celého procesu reštrukturalizácie, pričom táto jeho úloha sa završuje rozhodovaním o potvrdení alebo zamietnutí plánu. Ústavný súd pritom už vo svojej rozhodovacej činnosti zvýraznil požiadavku na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (napr. III. ÚS 72/2010), ako aj povinnosť súdu zohľadniť nespravodlivé dôsledky svojho rozhodnutia na účastníkov konania (napr. I. ÚS 26/2010). Samozrejme, platí, že obsah pojmu spravodlivosť je autonómny, a teda rôznymi subjektmi vnímaný odlišne. To isté platí aj v posudzovanej veci, keď to, čo sa javí spravodlivé sťažovateľovi, sa nemusí javiť ako spravodlivé ostatným veriteľom či dlžníkovi. Nájsť spravodlivú rovnováhu medzi oprávnenými záujmami jednotlivých veriteľov v reštrukturalizácii nie je jednoduché. To však neznamená, že všeobecný súd môže na túto úlohu rezignovať a aprobovať riešenie, ktoré sa síce javí ako spravodlivé, avšak len vo vzťahu k jednému veriteľovi, prípadne viacerým veriteľom, pričom vo vzťahu k ostatným veriteľom (pohľadávok rôznej výšky a rôznych právnych dôvodov) objektívne nevykazuje črty spravodlivého.

19. Na účely posúdenia ústavnej súladnosti napadnutého rozhodnutia okresného súdu aj vo väzbe na citované judikatórne východiská sa ústavný súd oboznámil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie sa na svojich 3 stranách zaoberá chronológiou reštrukturalizačného konania, no neobsahuje jedinú

zmienku o námietkach sťažovateľa uvedených v sťažnosti. Okresný súd len stroho konštatuje, že schvaľovacia schôdza reštrukturalizačný plán prijala, dlžník ako predkladateľ reštrukturalizačného plánu podal na okresný súd návrh na potvrdenie reštrukturalizačného plánu, pričom okresný súd nezistil žiadne dôvody na jeho zamietnutie.

20. Je zákonnou povinnosťou okresného súdu, ktorý má právomoc rozhodnúť o potvrdení, ale aj o zamietnutí plánu, preskúmať konkrétne okolnosti reštrukturalizácie dlžníka vo väzbe na kritériá, ktoré ústia do zamietnutia plánu, a až v prípade ich absencie rozhodnúť o potvrdení plánu. Rozhodnutie súdu sa pritom musí opierať o konkrétne zistenia a skutkové okolnosti reštrukturalizácie, pričom v súdenom prípade táto povinnosť bola zvýraznená tým, že sťažovateľ pred potvrdením plánu jeho obsah namietal, správkyňu a okresný súd žiadal o vysvetlenie jeho obsahu a podal podnet na jeho neschválenie, čím poskytol okresnému súdu priestor na vyrovnanie sa s týmito námietkami. Napadnuté rozhodnutie okresného súdu je však v tomto smere povrchné, neodpovedajúce na žiadne z nastolených otázok a nepreskúmateľné. Rozhodnutie o potvrdení reštrukturalizačného plánu má zároveň rýdzo formalistický charakter, keď okresný súd plán formálne prijatý na schvaľovacej schôdzi potvrdil, materiálna stránka predmetnej reštrukturalizácie však ostala mimo jeho pozornosti.

21. Záonné kritériá pre zamietnutie plánu vylučujú, aby postavenie súdu rozhodujúceho o potvrdení plánu bolo pasívne, obmedzujúce sa na jednoduché konštatovanie, že *„dôvody na zamietnutie plánu zistené neboli“*. Naopak, úlohou reštrukturalizačného súdu je pôsobiť v procese reštrukturalizácie aktívne tak, aby reštrukturalizácia nemohla byť vnímaná ako proces účelového spolupôsobenia dlžníka a správcu (prípadne aj niektorých veriteľov) s cieľom vylúčiť významných veriteľov z rozhodovania a hlasovania.

22. Napadnuté rozhodnutie okresného súdu však tieto kritériá nenapĺňa, v dôsledku čoho ústavný súd prvým výrokom tohto nálezu vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavou predpokladaným dôsledkom vyhovenia sťažnosti je zrušenie napadnutého rozhodnutia. Ústavný súd preto druhým výrokom tohto nálezu zrušil uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie

konanie [čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde], v ktorom tento opätovne rozhodne o potvrdení alebo zamietnutí reštrukturalizačného plánu dlžníka. V ďalšom konaní bude okresný súd viazaný vysloveným právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde) a jeho povinnosťou bude ústavne konformným, presvedčivým a hlavne spravodlivým (z pohľadu všetkých veriteľov) spôsobom vysporiadať sa s danosťou, prípadne s absenciou zákonných dôvodov na zamietnutie plánu. Ústavnému súdu totiž pre nedostatok právomoci neprislúcha zaujať konečné stanovisko k nastoleným právnym otázkam súvisiacim s predmetom súdnej ochrany, ktoré spočívajú v rovine podústavného práva.

Pokiaľ sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia základného práva aj podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ústavný súd uvádza, že tento článok je subsumovaný pod čl. 46 ods. 1 ústavy. Porušenie základného práva ústavný súd vyslovil (bod 1 výroku), preto v tejto časti sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku).

III.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa. S poukazom na § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde a vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov mu bola priznaná náhrada trov konania pred ústavným súdom v sume 537,63 € s DPH (2 úkony právnej služby po 139,83 € za prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu, 1 úkon právnej služby po 143 € za písomné podanie ústavnému súdu + 2 režijné paušály po 8,39 € a 1 režijný paušál po 8,58 €), ktorú je okresný súd povinný zaplatiť na účet Advokátskej kancelárie ECKER - KÁN & PARTNERS, s. r. o., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

w

V Košiciach 13. septembra 2016